

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут людини
Кафедра психології особистості та соціальних практик

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Жильцов О.Б.

« 11 » 01 20 21 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Психологія»

для студентів

спеціальності 035 Філологія

освітнього рівня першого (бакалаврського)

спеціалізація 035.04 Германські мови та літератури (переклад включено)

освітньої програми 035.04.02 Мова і література (німецька)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти
Програма № 2940/21
<i>Жильцов</i> (підпис)
(прізвище, ініціали)
« » 20 21 р.

Київ – 2021

Розробник:

Рева Олена Миколаївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

Викладач:

Рева Олена Миколаївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

Протокол від 26. 12. 2018 р. № 12

Завідувач кафедри _____ (О.П. Сергєєнкова)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 035.04.02 Мова і література (німецька)

01. 02. 20 19 р.

Керівник освітньої програми _____ (О.В.Шапочкіна)

Робочу програму перевірено

04. 02. 20 19 р.

Заступник директора _____ (Р.О. Павлюк)

Пролонговано:

на 20 19 /20 20 н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «20» 01 20 20 р., протокол № 1

на 20 20 /20 21 н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «18» 01 20 21 р., протокол № 1

на 20 ___ /20 ___ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ___ 20 ___ р., протокол № ___

на 20 ___ /20 ___ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ___ 20 ___ р., протокол № ___

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	основна	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3/90	
Курс	1	
Семестр	1	
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	
Обсяг кредитів	3	
Обсяг годин, в тому числі:	90	
Аудиторні	42	
Модульний контроль	6	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	42	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів системи знань щодо психофізіологічних засад психічних процесів та станів людини, формувати уміння та навички аналізу психофізіологічних явищ, забезпечити на цій основі формування у студентів готовності до майбутньої професійної діяльності.

Завдання курсу:

- аналіз предмету вивчення психології як науки, історії її становлення, сучасної системи психологічних знань, а також закономірностей психічного розвитку та становлення особистості;
- вивчення понять психіки, свідомості, їх функцій і структур, а також психологічної сутності понять особистості та діяльності;
- розкриття типових психічних процесів і станів, їх змісту та функціонування, визначення специфіки психічних властивостей людини;
- вивчення детермінант і показників психічного розвитку індивіда;
- розкриття типових психологічних особливостей представників всіх періодів онтогенезу людини;
- визначення детермінант, проявів та способів конструктивного подолання криз психічного розвитку особистості.

1. Результати навчання за дисципліною

Внаслідок опанування змісту навчальної дисципліни «Психологія» у студентів формуються такі **навчальні компетентності**:

- знання та розуміння психолого-педагогічних основ навчального процесу у школі;

- володіння педагогічною технікою, прийомами професійно-педагогічного самовдосконалення, культурою педагогічного спілкування;
- здатність вибудовувати прогностичні сценарії і моделі розвитку комунікативних і соціокультурних ситуацій;
- володіння практичними навичками проектування, конструювання, моделювання освітнього процесу;
- здатність реалізовувати основні управлінські функції аналізу, організації, контролю, самоконтролю в процесі організаційно-методичної, навчально-методичної, науково-дослідної, виховної та інших видів діяльності;
- оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення;
- цінувати різноманіття та мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва;
- оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення, аргументуючи власну точку зору.

2. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Психологія як наука. Структура психіки.							
Тема 1. Психологія як наука. Структура психіки.	4	2					2
Тема 2. Когнітивна сфера особистості: відчуття та сприймання	4	2					2
Тема 3. Когнітивна сфера особистості: пам'ять, мовлення, мислення, уява, увага.	10	2	4				4
Тема 4. Емоційно-вольова сфера особистості	6	2	2				2
Модульний контроль	2						
Разом	26	8	6				10
Змістовий модуль 2. Загальна характеристика особистості							
Тема 5. Склад і структура особистості	4	2					2
Тема 6. Свідомість та самосвідомість особистості.	4		2				2
Тема 7. Індивідуально-типологічні	6	2	2				2

властивості особистості: темперамент, характер, здібності							
Тема 8. Особистість як суб'єкт діяльності та спілкування	6	2					4
Модульний контроль	2						
Разом	22	6	4				10
Змістовий модуль 3. Психологія дитинства							
Тема 8. Особливості та фактори психічного розвитку. Вікова періодизація психічного розвитку людини.	6	2	2				2
Тема 9. Психологічні особливості новонародженого та немовлячого періодів	4		2				2
Тема 10. Психічний розвиток дитини в ранньому віці	4	2					2
Тема 11. Психологія дітей дошкільного віку	4	2					2
Тема 12. Психічний розвиток молодших школярів	4		2				2
Модульний контроль	2						
Разом	24	6	6				10
Змістовий модуль 4. Психологія дорослішання та дорослості							
Тема 13. Психічний розвиток підлітків	4	2					2
Тема 14. Психологічні особливості юнацького віку	6		2				4
Тема 15. Психологія дорослості	6		2				4
Модульний контроль	2						
Разом	18	2	4				10
Семестровий контроль	30						
Усього	120	22	20				40

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Психологія як наука. Структура психіки.

Лекція 1. Психологія як наука. Структура психіки.

1. Психологія як наука та навчальна дисципліна.
2. Предмет та завдання психології. Сучасна система психологічних знань.
3. Місце психології в системі науки.
4. Поняття про психіку, її функції та структура.
5. Класифікація методів психології

Основні поняття теми:

Психологія, побутова і наукова психологія, галузі психології, психічні процеси, психічні стани, психічні властивості, метод психологічного дослідження, спостереження, експеримент, стандартизоване і проєктивне тестування, методи опитування, соціометрія, метод аналізу продуктів діяльності.

Лекція 2. Когнітивна сфера особистості: відчуття та сприймання

Відчуття як базовий пізнавальний процес, їх функції.

1. Робота аналізаторів – фізіологічна основа відчуттів. Основні сенсорні властивості людини.
2. Класифікація видів відчуттів і їх характеристика.
3. Поняття про сприймання.
4. Класифікація та види сприймання.

Основні поняття теми:

Пізнавальні процеси, чуттєвий рівень пізнання, відчуття, аналізатор, сенсорна депривація, адаптація, синестезія, сенсibiliзація, компенсація, чутливість, абсолютний поріг, абсолютна чутливість, поріг розрізнення; сприймання, мимовільне сприймання, довільне сприймання, сприймання простору, руху й часу, предметність, цілісність, константність, вибірковість, апшерцепція, осмисленість, ілюзії сприймання.

Лекція 3. Когнітивна сфера особистості: пам'ять, мовлення, мислення, уява, увага.

1. Психічні процеси раціонального пізнання дійсності: пам'ять, мислення, уява, увага, мовлення.
2. Поняття про пам'ять, функції пам'яті.
3. Класифікація видів пам'яті. Процеси пам'яті.
4. Поняття про увагу, фізіологічні основи уваги.
5. Види та властивості уваги, їх характеристика.

Основні поняття теми:

Мимовільна, довільна пам'ять; короткочасна, довготривала та оперативна пам'ять; образна, рухова, емоційна, словесно-логічна пам'ять; механічна та осмислена пам'ять, запам'ятовування, збереження, відтворення, забування; увага, мимовільна, довільна і післядовільна увага, домінанта, вибірковість, обсяг, розподіл, концентрація, стійкість, переключення.

Семінарське заняття №1. Мислення та мовлення.

Семінарське заняття № 2. Уява.

Лекція 4. Емоційно-вольова сфера особистості

1. Емоції та почуття, їх диференціація.
2. Фізіологічні основи та експресивні прояви емоцій.
3. Види емоцій та почуттів: альтернативні класифікації.
4. Характеристика типових емоційних станів людини.
5. Поняття про волю, її функції.
6. Вольові якості особистості.

Основні поняття теми:

Емоція, почуття, позитивна, негативна та нейтральна емоція, стенична й астенична емоція, афект, стрес, дистрес, настрій, фрустрація, вищі почуття, інтелектуальні, моральні, праксичні та естетичні почуття, воля, мимовільні та довільні дії, вольові якості.

Семінарське заняття №3. Емоції та почуття.

Змістовий модуль 2.

Загальна характеристика особистості

Лекція 5. Склад і структура особистості.

1. Загальна характеристика особистості. Співвідношення понять «людина», «індивід», «особистість», «індивідуальність».
2. Психологічна структура особистості.
3. Самосвідомість та Я-концепція.
4. Фактори формування особистості в онтогенезі. Особистісне зростання

Основні поняття теми:

Людина, індивід, особистість, індивідуальність, структура особистості, пізнавальна, афективно-вольова, мотиваційна та індивідуально-типологічна сфери особистості, спрямованість особистості, соціалізація, біологічний і соціальний фактори формування особистості.

Семінарське заняття №4. Свідомість та самосвідомість особистості.

Лекція 6. Індивідуально-типологічні властивості особистості: темперамент, характер, здібності.

1. Індивідуально-типологічні властивості особистості. Поняття про темперамент, характер, здібності.
2. Тип вищої нервової діяльності і темперамент. Основні властивості нервових процесів. Психологічна характеристика типів темпераменту.
3. Поняття про характер, риси характеру.
4. Структура рис характеру: спрямованість особистості, розумові, вольові, емоційні риси характеру.
5. Поняття про акцентуації характеру. Типи акцентуацій.

Основні поняття теми:

Темперамент, динамічна характеристика, гуморальна теорія, тип вищої нервової діяльності, сила, врівноваженість, рухливість, інертність нервових процесів, сангвінік, холерик, флегматик, меланхолік; характер, риси характеру, спрямованість, акцентуації характеру.

Семінарське заняття №5. Здібності людини.

Лекція 7. Особистість як суб'єкт діяльності та спілкування.

1. Загальне поняття про діяльність її структуру та основні види.
2. Загальне поняття про спілкування його структуру та основні види.

Основні поняття теми:

Соціальна роль, деструктивна і конструктивна соціальні ролі; активність, діяльність, мета, мотив, потреба, дії (предметні, розумові), операції, результат діяльності, гра, навчання, праця.

Змістовий модуль 3.

Психологія дитинства

Лекція 8. Поняття про психічний розвиток людини та його особливості.

Вікова періодизація психічного розвитку людини.

1. Поняття про психічний розвиток людини та його особливості.
2. Показники, фактори та умови, напрямки психічного розвитку особистості.
3. Рушійні сили психічного розвитку дитини.
4. Критерії здійснення вікової періодизації: суперечності як основа психічного розвитку людини, соціальна ситуація розвитку, провідна діяльність, психічні новоутворення.
5. Схеми вікової періодизації розвитку.

Основні поняття теми:

Розвиток, психічний розвиток, психічні суперечності – внутрішні та зовнішні, безперервність, дискретність, незворотність та нерівномірність психічного розвитку, напрямки психічного розвитку – змістовий, операційний та мотиваційний, біологічний фактор, соціальний фактор, активність особистості; епоха, період, фаза, провідна діяльність, соціальна ситуація розвитку, психічні новоутворення, вікові кризи.

Семінарське заняття №6. Механізм психічного розвитку.

Семінарське заняття №7. Психологічні особливості новонародженого та немовлячого періодів.

Лекція 9. Психічний розвиток дитини в ранньому віці.

1. Криза одного року. Соціальна ситуація розвитку переддошкільника.
2. Фізичні надбання дитини раннього віку та їх вплив на розвиток психіки.
3. Предметно-маніпулятивна діяльність як провідна в ранньому віці, її динаміка.
4. Формування психічних новоутворень пізнавальної та особистісної сфер в ранньому віці.
5. Криза трьох років.

Основні поняття теми:

Предметно-маніпулятивна діяльність, стадія дій з конкретними предметами, стадія узагальнених дій, стадія трансформованих дій, наслідування, егоцентричне мовлення, білінгвізм, репродуктивний характер яви, аутодидактичні іграшки, наочно-дійове мислення, криза 3-ох років.

Лекція 10. Психологія дітей дошкільного віку.

1. Дошкільний період як етап онтогенезу людини, його внесок у психічний розвиток.
2. Аналіз соціальної ситуації розвитку дитини 3-6 років життя. Значення відвідування дитячого садка для соціалізації дитини.
3. Ігрова діяльність – провідна для психічного розвитку дошкільника, її функції та динаміка.
4. Зміст та механізми формування психічних новоутворень дошкільняти.
5. Криза 7 років

Основні поняття теми:

Поza ситуативне спілкування з дорослим, гра, пізнавальні потреби,

роль, мотив та правила гри, продуктивна діяльність, спостережливність, дитяче фантазування, наочно-образне мислення, егоцентричне та децентроване мислення, здатність до співпереживання, довільність поведінки, співпідкорення мотивів, формування адекватної самооцінки, психологічна готовність дитини до школи.

Семінарське заняття №8. Психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку.

Змістовий модуль IV.

Психологія дорослішання та дорослості

Лекція 11. Психічний розвиток підлітків.

1. Загальна характеристика підліткового віку. Особливості психосексуального розвитку підлітка.
2. Криза підліткового віку.
3. Соціальна ситуація особистісного зростання підлітка. Особливості взаємин та спілкування підлітків із дорослими та однолітками.
4. Розвиток вищих психічних функцій у підлітковому віці.
5. Розвиток “Я” і набуття ідентичності. Становлення самосвідомості підлітка. Формування самооцінки в підлітковому віці.

Основні поняття теми:

Підлітковий вік, пубертат, статеве дозрівання, конформізм, прагнення до індивідуальності, підліткова реакція емансипації щодо дорослих, реакція групування щодо ровесників, підлітковий критицизм, підліткова референтна група, почуття дорослості, підліткова шкільна дезадаптація, інтимно-особистісне спілкування, диференційоване ставлення до навчальних предметів, професійно спрямована мотивація, емоційна нестабільність підлітків, підлітковий інфантилізм, підліткова індивідуалізація, нестійка самооцінка, підліткові акцентуації характеру, криза 13-ти років.

Семінарське заняття №9. Психологічні особливості юнацького віку.

Семінарське заняття №10. Психологія ранньої, середньої та пізньої зрілості.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальн а кількість балів	Кількість одиниць	Максимальн а кількість балів	Кількість одиниць	Максимальн а кількість балів	Кількість одиниць	Максимальн а кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	3	3	3	3	1	1
Відвідування	1	3	3	2	2	3	3	2	2

семінарських занять									
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	3	30	2	20	3	30	2	20
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	3	15	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	77	-	65	-	76	-	63
Максимальна кількість балів: 281									
Розрахунок коефіцієнта: $281: 60 = 4,68$									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовий модуль 1. Психологія як наука. Структура психіки.

Підготувати 3 мультимедійні презентації до відповідних тем або до окремих вузлових питань тем, зазначивши їх найсуттєвіші елементи, розкривши основні поняття. Презентації мають містити від 10 до 15 слайдів, мати єдиний стиль оформлення. Основними критеріями оцінки виступають повнота охоплення проблеми, якість інформаційного наповнення, внутрішня логіка змісту презентації, наочність та доступність для сприйняття, єдиний стиль оформлення **(15 балів)**

Змістовий модуль II. Загальна характеристика особистості.

Визначити переваги та недоліки проявів темпераменту для власної майбутньої професії **(15 балів)**.

1. Ознайомитись з методикою визначення типу темпераменту (Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Загальна психологія. – Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.– С. 245-248).
2. Провести тестування, спрямоване на визначення власного типу темпераменту.
3. Співвіднести результати тестування з вимогами майбутньої професійної діяльності та визначити переваги та недоліки проявів темпераменту щодо неї.

Змістовий модуль III. Психологія дитинства.

На основі опрацьованого під час підготовки до семінарів навчального матеріалу та за результатами аналізу та узагальнення доповідей виступаючих заповнити таблицю: «Характеристика вікових періодів психічного та особистісного розвитку дитини» (15 балів)

Вікові періоди	Внутрішнє протиріччя	Соціальна ситуація розвитку	Провідна діяльність	Психічні новоутворення в структурі особистості	Психічні новоутворення в психічних процесах
Немовлячий вік: до 1 року					
Раннє дитинство: 2-3 роки					
Дошкільне дитинство: 4-7 років					

Змістовий модуль IV. Психологія дорослішання.

На основі опрацьованого під час підготовки до семінарів навчального матеріалу та за результатами аналізу та узагальнення доповідей виступаючих заповнити таблицю: «Характеристика вікових періодів психічного та особистісного розвитку дитини» (15 балів)

Вікові періоди	Внутрішнє протиріччя	Соціальна ситуація розвитку	Провідна діяльність	Психічні новоутворення в структурі особистості	Психічні новоутворення в психічних процесах
Молодший школяр					
Підлітковий вік					
Юнацький вік					

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульні контрольні роботи виконуються в письмовій тестовій формі.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль проводиться у вигляді екзамену.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Предмет психології як науки. Сучасна система психологічних знань.
2. Поняття про психіку. Функції психіки.

3. Поняття про метод. Аналіз методів загальної та вікової психології.
4. Свідомість як вища форма відображення, її функції та структура.
5. Сутність понять «індивід», «особистість», «індивідуальність», їх ознаки.
6. Філогенетичні та онтогенетичні фактори формування особистості.
7. Структура особистості та характеристика її компонентів.
8. Самосвідомість, її функції та складові компоненти.
9. Поняття про відчуття та їх фізіологічні основи.
10. Характеристика видів відчуттів. Основні сенсорні властивості людини.
11. Сприймання як пізнавальний процес, його фізіологічні основи.
12. Види сприймання, перцептивні властивості людини.
13. Поняття про ілюзії сприймання. Ілюзії простору, руху, часу.
14. Поняття про пам'ять, її призначення. Характеристика видів пам'яті.
15. Процеси пам'яті та їх характеристика.
17. Поняття про мислення. Розумові дії та операції мислення.
18. Основні форми та види мислення людини.
19. Сутність мови та мовлення як психологічних категорій. Функції та види мовлення.
20. Поняття про уяву, її функції та види.
21. Механізми створення нових образів уявою людини.
22. Увага як стан свідомості, її призначення, види та властивості.
23. Сутність емоцій та почуттів, їх функції та вияви.
24. Характеристика видів емоцій та почуттів.
25. Форми переживання емоційних станів людиною.
26. Поняття про волю як психологічну категорію, її функції.
27. Характеристика вольових якостей людини.
28. Темперамент, його критерії. Огляд історії розвитку вчень про темперамент.
29. Властивості нервових процесів та темперамент.
30. Характеристика холеричного та флегматичного типів.
31. Характеристика сангвінічного та меланхолічного типів темпераментів.
32. Поняття про характер, його структура.
33. Фактори та вікова динаміка формування характеру.
34. Поняття про здібності та задатки. Теорії детермінації здібностей.
35. Види здібностей, рівні їх вияву.
36. Поняття про діяльність, її функції. Структура та види діяльності.
37. Поняття про психічний розвиток, його особливості. Фактори та умови психічного розвитку людини.
38. Поняття про психологічний вік.
39. Показники психічного розвитку особистості.
40. Стадії пренатального розвитку дитини, їх значення для формування психіки дитини.
41. Психологічні особливості новонародженого.
42. Психічний розвиток немовляти.
43. Розвиток пізнавальної сфери переддошкільника.

44. Формування особистості дитини раннього віку. Криза 3-х років: причини, симптоматика, шляхи подолання.
45. Розвиток пізнавальної сфери дитини дошкільного віку.
46. Формування особистості дошкільняти. Криза 6 (7) років.
47. Психологічна готовність до школи: складові компоненти і діагностика.
48. Формування особистості учня початкової школи.
49. Розвиток пізнавальної сфери в молодшому шкільному віці.
50. Початкова шкільна дезадаптація: причини, вияви та способи профілактики й корекції.
51. Вплив фізичного розвитку підлітка на його психічну сферу; проблема «пубертатного стрибка».
52. Розвиток пізнавальної сфери в підлітковому віці.
53. Формування особистості підлітка. Криза підліткового віку.
54. Особливості спілкування підлітків з дорослими та однолітками.
55. Особливості розумового розвитку юнаків.
56. Формування особистості юнака. Криза юнацького віку, її причини, симптоматика та конструктивне подолання.
57. Фізичні та когнітивні зміни особистості в ранньому дорослому віці.
58. Розгортання професійного циклу в ранній дорослості.
59. Побудова родинних взаємин людиною раннього дорослого віку.
60. Фізичні та когнітивні зміни особистості в середній дорослості.
61. Розгортання професійного циклу в середньому дорослому віці.
62. Особистісні зміни в середньому дорослому віці. Криза середини життя, її детермінація та перебіг.
63. Особливості роботи інтелекту та функціонування особистості в пізньому дорослому віці.
64. Професійні та сімейні зміни в пізній дорослості.
65. Схеми вікової періодизації психічного розвитку.

6.6. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Навчально-методична картка дисципліни «Психологія» для студентів спеціальності 035 Філологія

Разом: 120 год., лекції – 22 год., семінарські заняття – 20 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 40 год.

Модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4
Назва модуля	Психологія як наука. Структура психіки.	Загальна характеристика особистості	Психологія дитинства	Психологія дорослішання та дорослості
Кіль-сть балів за модуль	77 балів	65 балів	76 балів	63 бали
Теми лекцій	Психологія як наука. Структура психіки – 1 бал. Когнітивна сфера особистості: відчуття та сприймання – 1 бал Когнітивна сфера особистості: пам'ять, мовлення, мислення, уява, увага – 1 бал Емоційно-вольова сфера особистості – 1 бал	Склад і структура особистості - 1 бал. Індивідуально-типологічні властивості особистості: темперамент, характер, здібності – 1 бал Особистість як суб'єкт діяльності та спілкування – 1 бал	Поняття про психічний розвиток людини та його особливості – 1 бал Психічний розвиток дитини ранньому віці – 1 бал Психологія дітей дошкільного віку – 1 бал	Психічний розвиток підлітків – 1 бал
Кількість балів	4 бали	3 бали	3 бали	1 бал
Теми семінарських занять	Семінарське заняття №1. Мислення та мовлення. Семінарське заняття № 2. Уява. Семінарське заняття №3. Емоції та почуття.	Семінарське заняття №4. Свідомість та самосвідомість особистості. Семінарське заняття №5. Здібності людини.	Семінарське заняття №6. Механізм психічного розвитку. Семінарське заняття №7. Психологічні особливості новонародженого та немовлячого періодів. Семінарське заняття №8. Психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку.	Семінарське заняття №9. Психологічні особливості юнацького віку. Семінарське заняття №10. Психологія ранньої, середньої та пізньої зрілості.
Кількість балів	33 бали	22 бали	33 бали	22 бали

Теми практичних робіт				
Кількість балів				
Самостійна робота	Підготувати 3 мультимедійні презентації	Визначити переваги та недоліки проявів темпераменту для власної майбутньої професії (3 завдання)	Заповнити таблицю «Характеристика вікових періодів психічного та особистісного розвитку дитини» (3 періоди)	Заповнити таблицю «Характеристика вікових періодів психічного та особистісного розвитку дитини» (3 періоди)
Кількість балів	15 балів	15 балів	15 балів	15 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота – 25 балів	Модульна контрольна робота – 25 балів	Модульна контрольна робота – 25 балів	Модульна контрольна робота – 25 балів
Рейтингові бали	Загальна кількість балів – 281 Коефіцієнт для переведення у 100-бальну шкалу – 4, 68			
Підсумковий контроль	Екзамен			

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Вікова та педагогічна психологія / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К. : Просвіта, 2001 – 416 с.
2. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій) / В. П. Кутішенко. – 2-ге вид. : Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 128 с.
3. Психологія розвитку та вікова психологія : Практикум / Кутішенко В. П., Ставицька С. О. – К. : Каравела. – 2009. – 247 с.
4. Савчин М. В. Вікова психологія / М. В. Савчин, Л. П. Василенко. – К. : Академвидав. – 2006. – 360 с.
5. Сергеєнкова О. П. Загальна психологія / О. П. Сергеєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасєка. – Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.
6. Сергеєнкова О. П. Вікова психологія / О. П. Сергеєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасєка. – Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 384 с.
7. Скрипченко О. Загальна психологія : Навч. посіб. / О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін. – К. : А.П.Н. – 2002. – 464 с.